

Muzeum Regionalne
w Środzie Śląskiej

Średzkie Zeszyty Naukowe

TOM 24/ 2010

Grzegorz Borowski, Piotr Jarysz, Ilona Wodejko

**SPRAWOZDANIE Z NADZORU ARCHEOLOGICZNEGO
PRZEPROWADZONEGO W ZWIĄZKU Z BUDOWĄ
CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO RELACJI
ŚRODA ŚLĄSKA - CIECHÓW WZDŁUŻ DROGI
POWIATOWEJ NR 2075D**

(dec. nr 580/2009 z dnia 06.05.2009 roku)

sprawozdanie ma charakter ostateczny

Środa Śląska 2010

© Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej

SPRAWOZDANIE Z NADZORU ARCHEOLOGICZNEGO PRZEPROWADZONEGO
W ZWIĄZKU Z BUDOWĄ CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO RELACJI ŚRODA ŚLĄSKA –
CIECHÓW WZDŁUŻ DROGI POWIATOWEJ NR 2075D

Wstęp

W dniach 25 marca - 22 kwietnia 2010 r. Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej prowadziło stały nadzór archeologiczny związany z budową ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska – Ciechów, wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D. Prace zrealizowano w oparciu o decyzję Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu nr 580/2009 z dnia 06.05.2009 r. oraz zlecenie inwestora - Starostwa Powiatowego w Środzie Śląskiej. Kierownictwo nadzorem z ramienia muzeum objęła mgr Ilona Wodejko, a wzięli w nim udział także mgr Zbigniew Aleksy, mgr Grzegorz Borowski i mgr Piotr Jarysz.

Rejon prac archeologicznych

Teren badań znajdował się w obszarze osadnictwa pradziejowego, średniowiecznego i nowożytnego, w tym w bezpośrednim sąsiedztwie stanowiska archeologicznego nr 8/40/79-24 AZP (śląd osadnictwa pradziejowego, śląd osadnictwa ludności kultury łużyckiej, osada ludności kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, śląd osadnictwa z XI-XII wieku) oraz nr 5/3/79-24 AZP (śląd osadnictwa pradziejowego, osada późnośredniowieczna) (ryc. 1). Obszar inwestycji znajduje się w mezoregionie Wysoczyzny Średzkiej, wchodzącej w skład Niziny Śląskiej.

Charakterystyka prac archeologicznych

Badania archeologiczne polegały na stałym nadzorze nad pracami ziemnymi, tj. korytowaniem (odhumusowaniem) projektowanego ciągu pieszo-rowerowego na szerokości ok. 3m, przy zachodnim poboczu drogi powiatowej nr 2075D. Przyjęto metodę badawczą polegającą na rejestrowaniu fragmentów profili wykopów ziemnych w wytypowanych miejscach

charakteryzujących stratygrafię danego odcinka inwestycji. Korytowanie obszaru pod projektowany ciąg pieszo-rowerowy prowadzono do głębokości 0,40 – 0,60m, odsłaniając poziom skały macierzystej w postaci glin i piasków fluwioglacjalnych.

Na odcinku A-B inwestycji, w południowej części terenu przygotowywanego pod ciąg pieszo-rowerowy, sytuacja stratygraficzna była jednolita i przedstawiała się następująco (ryc. 3a, 3b, 4a, 8b, 2-P1):

j.s. 1 – szaro-brunatna próchnica (humus);

j.s. 2 – szaro-żółta glina (skała macierzysta-calec).

W wykopie na odcinku B-C zarejestrowano w profilu zachodnim (ryc. 4b, 7a, 7b, 2-P2) następującą stratygrafię nawarstwień:

j.s. 1 – brunatna próchnica (humus);

j.s. 2 – rdzawo-żółty piasek (skała macierzysta-calec).

W rejonie stanowiska archeologicznego nr 8/40/79-24 AZP, na odcinku C-D inwestycji, odnotowano następujące nawarstwienia (ryc. 5a, 6a, 2-P3):

j.s. 1 – ciemnobrunatna próchnica (humus);

j.s. 2 – ciemnożółta glina (skała macierzysta-calec).

W części północnej inwestycji na odcinku D-E uchwycono następujące jednostki stratygraficzne (ryc. 5b, 6b, 8a, 2-P4):

j.s. 1 – szaro-brązowa próchnica (humus);

j.s. 2 – brązowo-żółta próchnica z domieszką gliny (podglebie);

j.s. 3 – rdzawo-żółta glina (skała macierzysta -calec).

Odnotowane nawarstwienia oddają naturalną geomorfologię lokalnych gleb i ich podłoża. W profilu P4 odsłonięty poziom ciemnobrunatnej próchnicy (j.s. 1) można wiązać częściowo z nanosami rzecznyymi Średzkiej Wody. Natomiast warstwę brązowo-żółtej próchnicy z domieszką gliny (j.s. 2) w profilu P4 powiązano z głęboką orką pól uprawnych. Na odsłoniętej powierzchni skały macierzystej oraz w profilach wykopów nie zarejestrowano ruchomych zabytków archeologicznych. Obszar inwestycji udostępniono do dalszych prac budowlanych i zakończono nadzór archeologiczny.

Zakończenie

Powyższe obserwacje pozwoliły zweryfikować negatywnie obszar inwestycji pod względem występowania zabytków archeologicznych. Wydaje się, że reliktyw osadnictwa pradziejowego, średniowiecznego i nowożytnego należy spodziewać się w rejonie zabytkowych stanowisk archeologicznych znanych z ewidencji AZP. Pomimo braku odnotowanych zabytków archeologicznych należy w dalszym ciągu obserwować wszelkie prace ziemne w sąsiedztwie stanowiska archeologicznego nr 8/40/79-24 AZP (ślady osadnictwa pradziejowego, ślady osadnictwa ludności kultury łużyckiej, osada ludności kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich, ślady osadnictwa z XI-XII wieku) oraz nr 5/3/79-24 AZP (ślady osadnictwa pradziejowego, osada późnośredniowieczna), podlegających ochronie konserwatorskiej.

W trakcie nadzoru archeologicznego nad inwestycją nie pozyskano zabytków archeologicznych i niniejsze sprawozdanie jest ostateczne.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

*DZIENNIK STAŁEGO NADZORU ARCHEOLOGICZNEGO PRZEPROWADZONEGO
W ZWIĄZKU Z BUDOWĄ CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO RELACJI ŚRODA ŚLĄSKA –
CIECHÓW WZDŁUŻ DROGI POWIATOWEJ NR 2075D*

25.03.2010 r.

Nadzór archeologiczny przy zdejmowaniu nadkładu ziemi do gł. ok. 0,4 – 0,5m na odcinku A-B w rejonie m. Ciechów. Miejscowe doczyszczanie powierzchni i przebieranie urobku. Wykonanie archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej. Rejestracja profilu P1. Brak zabytków archeologicznych w odsłoniętych profilach i podłożu.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

29.03.2010 r.

Ciąg dalszy nadzoru archeologicznego na odcinku A-B w rejonie wjazdu do m. Ciechów. Wykonanie archeologicznej dokumentacji fotograficznej. Brak zabytków archeologicznych w odsłoniętych profilach i podłożu.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

06.04.2010 r.

Nadzór archeologiczny przy zdejmowaniu nadkładu ziemi do gł. ok. 0,4-0,6 m na odcinku B-C w rejonie skrzyżowania z drogą do m. Chwalimierz. Miejscowe doczyszczanie powierzchni i przebieranie urobku. Rejestracja profilu P2. Wykonanie archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej. Brak zabytków archeologicznych w odsłoniętych profilach i podłożu.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

13.04.2010 r.

Nadzór archeologiczny przy zdejmowaniu nadkładu ziemi do gł. ok. 0,4-0,5 m na odcinku C-D w rejonie doliny Średzkiej Wody- stok południowy doliny. Miejscowe doczyszczanie powierzchni i przebieranie urobku. Wykonanie archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej na wysokości stanowiska nr 8/40/79-24 AZP. Brak zabytków archeologicznych w odsłoniętych profilach i podłożu.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

15.04.2010r.

Nadzór archeologiczny przy zdejmowaniu nadkładu ziemi do gł. ok. 0,4-0,5 m na odcinku C-D w rejonie doliny Średzkiej Wody- stok północny doliny. Rejestracja profilu P3. Miejscowe doczyszczanie powierzchni i przebieranie urobku. Wykonanie archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej na wysokości stanowiska nr 5/3/79-24 AZP. Brak zabytków archeologicznych w odsłoniętych profilach i podłożu.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

17.04.2010r.

Nadzór archeologiczny przy zdejmowaniu nadkładu ziemi do gł. ok. 0,4-0,5 m na odcinku D-E w rejonie skrzyżowania ul. Leśnej i Wiejskiej w Środzie Śląskiej. Miejscowe doczyszczanie powierzchni i przebieranie urobku. Wykonanie archeologicznej dokumentacji fotograficznej, rysunkowej i opisowej. Rejestracja profilu P4. Brak zabytków archeologicznych w odsłoniętych profilach i podłożu.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

22.04.2010r.

Wizytowano teren inwestycji. Wykonywano podbudowę pod nawierzchnię ciągu pieszo-rowerowego. Prace ziemne zakończono. Wykonano dokumentację fotograficzną. Zakończono nadzór archeologiczny na obszarze inwestycji.

mgr Ilona Wodejko

Kierownik badań archeologicznych

Spis rycin:

Ryc. 1. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D. Przebieg inwestycji na mapie w skali 1: 10 000 z lokalizacją wykonanych rycin.

Ryc. 2. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D. Układy stratygraficzne zarejestrowane na poszczególnych odcinkach wykopu. Odcinek A-B -profil P1(W), odcinek B-C -profil P2(W), odcinek C-D -profil P3(W), odcinek D-E -profil P4(W). Opis jednostek stratygraficznych w tekście.

Ryc. 3. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odcinek A-B inwestycji, widok od północy; b -odcinek A-B inwestycji, widok od południa.

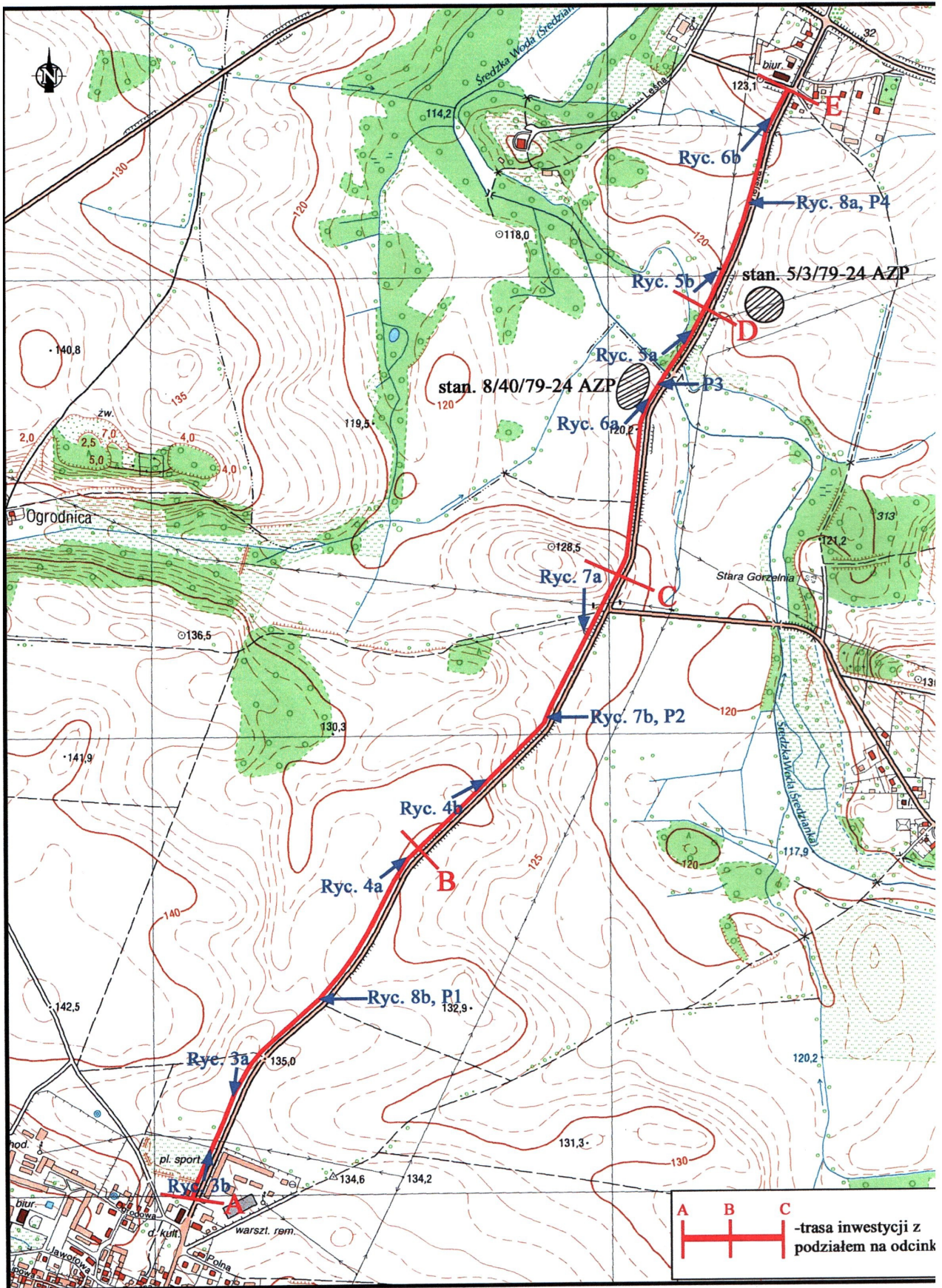
Ryc. 4. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowane partie inwestycji na odcinku A-B; b -odcinek B-C inwestycji po odhumusowaniu.

Ryc. 5. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowanie odcinka C-D inwestycji; b -odhumusowany odcinek D-E inwestycji.

Ryc. 6. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowane partie odcinka C-D inwestycji; b -odcinek D-E po odhumusowaniu.

Ryc. 7. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowany odcinek B-C inwestycji, b -profil P2(W) odcinka B-C inwestycji (fragment).

Ryc. 8. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -profil P4(W) odcinka D-E inwestycji (fragment); b -profil P1(W) odcinka A-B (fragment).

Ryc. 1. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D. Przebieg inwestycji na mapie w skali 1: 10 000 z lokalizacją wykonanych rycin.

a

b

Ryc. 3. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odcinek A-B inwestycji, widok od północy; b -odcinek A-B inwestycji, widok od południa.

a

b

Ryc. 4. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowane partie inwestycji na odcinku A-B; b -odcinek B-C inwestycji po odhumusowaniu.

a

b

Ryc. 5. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowanie odcinka C-D inwestycji; b -odhumusowany odcinek D-E inwestycji.

a

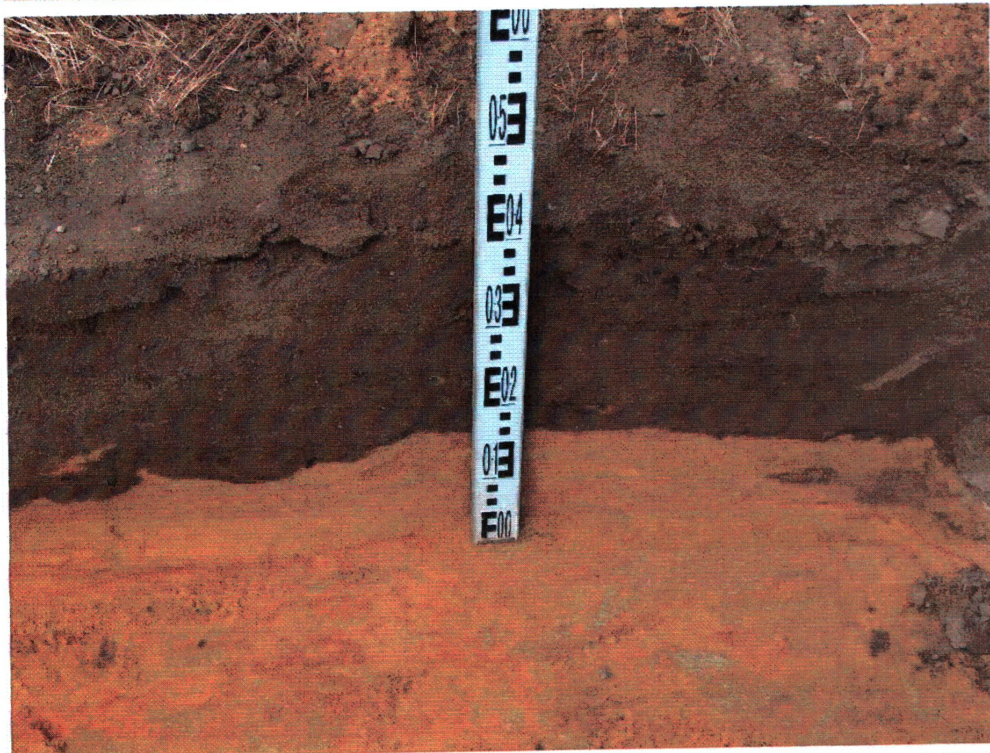

b

Ryc. 6. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowane partie odcinka C-D inwestycji; b -odcinek D-E po odhumusowaniu.

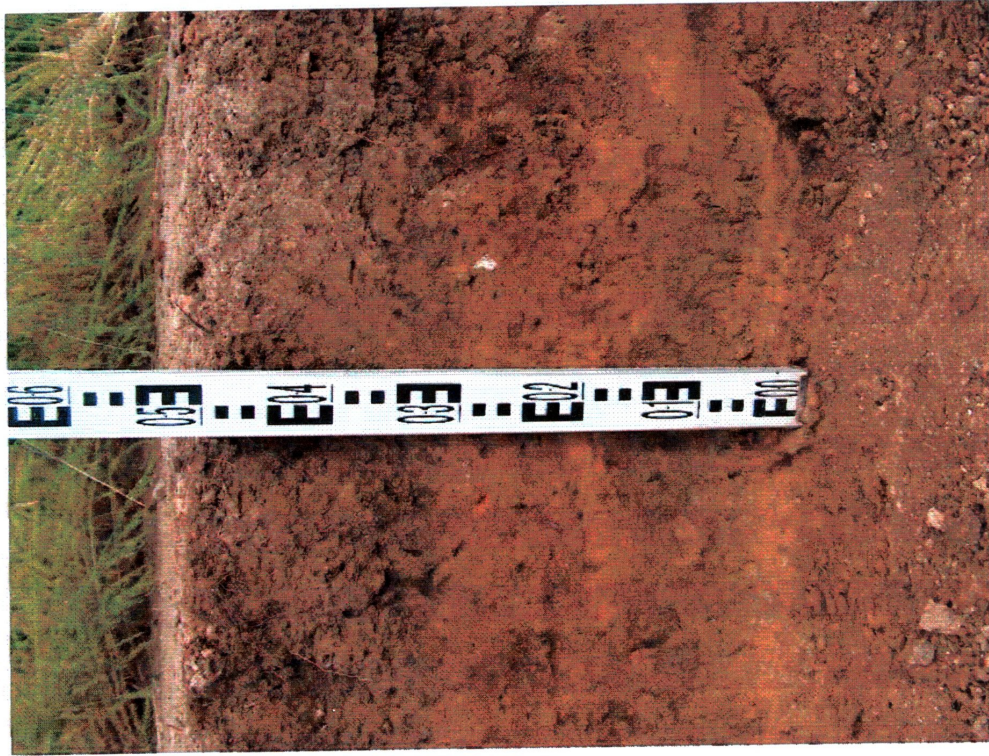

a

b

Ryc. 7. Budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -odhumusowany odcinek B-C inwestycji, b -profil P2(W) odcinka B-C inwestycji (fragment).

a

b

Ryc. 8. Budowa ciągu pieszko-rowerowego relacji Środa Śląska - Ciechów wzdłuż drogi powiatowej nr 2075D: a -profil P4(W) odcinka D-E inwestycji (fragment); b -profil P1(W) odcinka A-B (fragment).